

prof. dr hab. Anna Fabrello

Gdańsk, 20.05.2025 r.

a.fabrello@amuz.gda.pl

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki
w Gdańsku

Recenzja pracy doktorskiej Pana mgr Hengyi An

Zleceniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Zlecenie podjęte na podstawie nowej ustawy z 20 lipca 2018 r. – decyzja o wyznaczeniu mojej osoby w roli recenzenta rozprawy doktorskiej **mgr. Hengyi An** (pismo nadesłane przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej – prof. dra hab. Roberta Cieślę).

Ocena przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej wraz z jej opisem

Praca doktorska pt. *Specyfika mozartowskich partii tenorowych, z wyróżnieniem ról buffo – analiza porównawcza partii Don Basilio z „Wesela Figara”, Don Anchise z „La finta giardiniera” oraz Don Polidoro z „La finta semplice”*, składa się z dzieła artystycznego na nośniku CD oraz opisu pracy doktorskiej w formie papierowej w języku polskim. Dzieło artystyczne stanowi nagranie audio.

Dzieło artystyczne (nagranie CD) zawiera:

1. W.A. Mozart – terzetto Don Basilio, Conte Almaviva, Susanna
Cosa sento! Tosto andate z I aktu opery *Le nozze di Figaro*
2. W.A. Mozart – aria Don Basilio *In quegli anni in cui val poco*
z IV aktu opery *Le nozze di Figaro*
3. W.A. Mozart – aria Don Anchise *Dentro in mio petto io sento*
z I aktu opery *La finta giardiniera*
4. W.A. Mozart – aria Don Anchise *Una Damina, una nipote*
z II aktu opery *La finta giardiniera*
5. W.A. Mozart – aria Don Anchise *Mio Padrone, io dir volevo*
z III aktu opery *La finta giardiniera*
6. W.A. Mozart – aria Don Polidoro *Cosa ha mai la donna in dosso*
aria z I aktu opery *La finta semplice*

7. W.A. Mozart – aria Don Polidoro *Sposa cara, sposa bella*
z II aktu opery *La finta semplice*

Wykonawcy:

Conte Almaviva – Robert Gierlach

Susanna – Justyna Stępień

Don Basilio – Hengyi An

Beata Szebesczyk – fortepian

Agnieszka Szczepańczyk – realizator dźwięku

Nagranie zrealizowano w 2024 r. (05.06, 04.10, 04.11) w Studiu Polskiego Radia

Ocena dzieła artystycznego

Na dzieło artystyczne składają się arie oraz tercet z oper W.A. Mozarta. Pierwszy na płycie znajduje się tercet z *Wesela Figara*, wykonywany przez Hrabiego Almavivę, Zuzannę i Don Basilio. Jest to utwór złożony zarówno pod względem muzycznym, jak również aktorskim. Doktorant przedstawia bardzo wyrazistą postać, jego Don Basilio posiada szeroki wachlarz emocji i wyraźnie słyszalne jest, kiedy prowadzi dialog z Almavivą, a kiedy zwraca się do Zuzanny. Zmiana koloru głosu w partii tenorowej jest jednym z elementów w kreowaniu postaci charakterystycznej. Na aspekt ten Doktorant zwraca szczególną uwagę przy wykonawstwie dzieła artystycznego. Doskonałe dialogowanie między śpiewakami zdaje się być znakomitą formą „zabawy” i swobodnej gry aktorskiej dla wszystkich artystów, co wyraźnie odczuwalne jest przez słuchacza.

Kolejny utwór na płycie to *In quegli anni*, aria wykonywana przez Don Basilio. Głos Doktoranta bardzo dobrze wpisuje się w narrację przebiegłego i służalczego charakteru wykonywanej postaci. Jasna, niekiedy wręcz ostra barwa głosu pana Hengyi An oraz wyrazista artykulacja brzmią wiarygodnie. Poprzez umiejętność operowania różnymi kolorami i odcieniami barwy głosu, Doktorant tworzy tym samym postać wielowymiarową.

Kolejną przedstawioną rolę jest Don Anchise z opery *La finta giardinera*. Doktorant zarejestrował trzy arie, wykonywane przez tę postać. Ta rola w wykonaniu Doktoranta, szczególnie przypadła mi do gustu. Trzy arie, w których zawarte są zróżnicowane i niespójne cechy charakteru Don Anchise, ukazane zostały poprzez wyrównane *legatowe* frazy, jak również zmiany dynamiczne. Głównie słyszalne jest to w arii *Una Damina, una nipote*, gdzie słychać wątpliwości i wewnętrzny niepokój bohatera. Głos Doktoranta brzmi pewnie,

dźwięcznie, artysta świadomie wykorzystuje umiejętności techniczne, takie jak właściwe *appoggio*, linearne prowadzenie frazy, zróżnicowanie dynamiczne. W wysokim rejestrze głos niekiedy brzmi zachowawczo.

Ostatnią partią tenorową zarejestrowaną na płycie jest Don Polidoro. Dwie arie zaprezentowane przez Doktoranta oddają młodzieńczy charakter Mozarta. Prosta budowa arii oraz nieskomplikowana warstwa muzyczna ukazują wewnętrzne rozdarcie bohatera. Doktorant podążając za tekstem, ukazuje uczucia względem ukochanej, szczególnie widoczne jest to w lirycznych częściach, zabarwionych romantyzmem. Zabieg ten ukazuje wielowymiarowość psychologiczną postaci, czyniąc ją jeszcze bardziej komiczną. Pragnę zaznaczyć znaczący wkład pianistki w dzieło artystyczne. Gra pani Szebesczyk jest znakomita, inspirująca i wyróżniająca.

Ocena opisu dzieła artystycznego

Opis dzieła składa się ze *Wstępu*, sześciu rozdziałów i *Podsumowania*. Na końcu pracy znajdują się *Spis Literatury* i materiały nutowe omawianych utworów. W pierwszym rozdziale przedstawiono sylwetkę kompozytora oraz zarys jego życia, z uwzględnieniem twórczości operowej. Ciekawym wątkiem jest ukazanie rozwoju głosu tenorowego na przestrzeni lat, klasyfikacja i podział na typy (Tenor komiczny, Tenore di grazia, Tenor liryczny, Tenor dramatyczny).

Kolejne rozdziały dotyczą ściśle omawianych postaci (Don Basilio, Don Anchise, Don Polidoro). Analogicznie każdy z nich dotyczy charakterystyki i analizy wokalne poszczególnych ról. Każdy z tych rozdziałów zawiera informacje na temat okoliczności powstania dzieła, streszczenie libretta, dokładne tłumaczenie każdego utworu, przykłady nutowe, które według Doktoranta stanowią szczególnie znaczący wpływ na muzyczny kształt czy koncept dramaturgiczny dzieła.

Kolejny rozdział skupia się głównie na ukazaniu ról tenorowych w literaturze operowej. Doktorant rozpoczyna opis od tabeli, w której znajduje się zestawienie ról tenorowych buffo w operach Mozarta, Pucciniego, Czajkowskiego, Wagnera, Straussa, Offenbacha, Bizet, Verdiego i Thomasa. Doskonale widać dysproporcje w liczbie arii, które kompozytorzy napisali dla poszczególnych postaci. W operach Mozarta tenor buffo wykonuje minimum jedną arię, najwyżej trzy (Don Anchise). W przypadku pozostałych kompozytorów sporadycznie role tenorowe buffo wykonują maksymalnie jedną arię lub nie wykonują żadnych utworów

solowych. W rozdziale tym znajduje się również opis studium psychologicznego każdej z omawianych postaci. Każda z nich ma przypisany szczególny opis, z charakterystycznym sarkazmem („...Don Basilio – siewca plotek, mąciciel, dręczyciel słabszych obawiający się silniejszych od siebie; Don Anchise – lubieżny, egoistyczny; Don Polindoro – tchórzliwy, naiwny...”). Autor pracy pokusił się także o przybliżenie sylwetek śpiewaków, którzy wykonywali omawiane partie. Znajduje się tu także opis wykonawstwa tychże partii, tradycje wykonawcze, jak również zabawne cytaty przytoczone przez odtwórców partii tenorowych buffo. Dopelnieniem opisu dzieła jest analiza pozostałych fragmentów zaprezentowanych partii tenorowych. Są to recytatywy (wraz z tłumaczeniem), partie zespołowe, sceny finałowe.

Opis dzieła jest rzeczowy i klarowny. Niekiedy zdarzają się drobne literówki bądź błędy stylistyczne (zaczynanie zdania od „Tak więc..” bądź stosowania kolokwializmów („...jest to aria z radosnym tempem i dość obfitym tekstem...”). Te jednak drobne uwagi nie mają wpływu na pozytywną ocenę opisu dzieła.

Konkluzja

Dzieło artystyczne wraz z jego opisem pt. *Specyfika mozartowskich partii tenorowych, z wyróżnieniem ról buffo – analiza porównawcza partii Don Basilio z „Wesela Figara”, Don Anchise z „La finta giardiniera” oraz Don Polidoro z „La finta semplice”* to kompendium wiedzy dotyczące ról tenorowych buffo u Mozarta. Na przykładzie trzech różnych postaci i ról drugoplanowych, Doktorant przybliży formę, estetykę, jak i znaczenie i umiejscowienie ról buffo w historii opery. Wybór tematu, jak i dobór repertuaru zarejestrowany na płycie CD jest cennym materiałem źródłowym w dziedzinie wokalistyki. Sam Autor zaznacza, że opery i role, które przedstawił jako dzieło artystyczne (szczególnie *La finta giardiniera* i *La finta semplice*) nie należą do bardzo popularnych w Chinach, stąd unikatowość, a tym samym uznanie dla Doktoranta, że podjął się zgłębienia wiedzy w tej dziedzinie. Zarówno dzieło artystyczne, jak i opis stanowią ciekawe ujęcie problemu.

Niniejszym stwierdzam, że mgr **Hengyi An** wykazał się wiedzą teoretyczną i praktyczną oraz rozwiązał założone w pracy zagadnienia. Przedstawioną pracę doktorską przyjmuję i wnioskuję do dalszego procedowania.

prof. dr hab. Anna Fabrello